

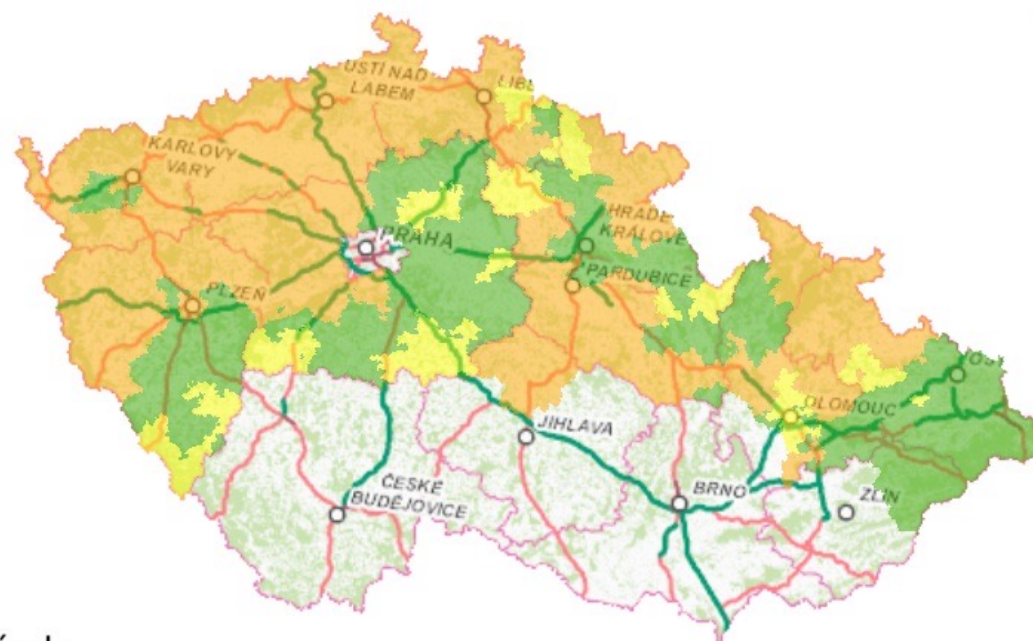
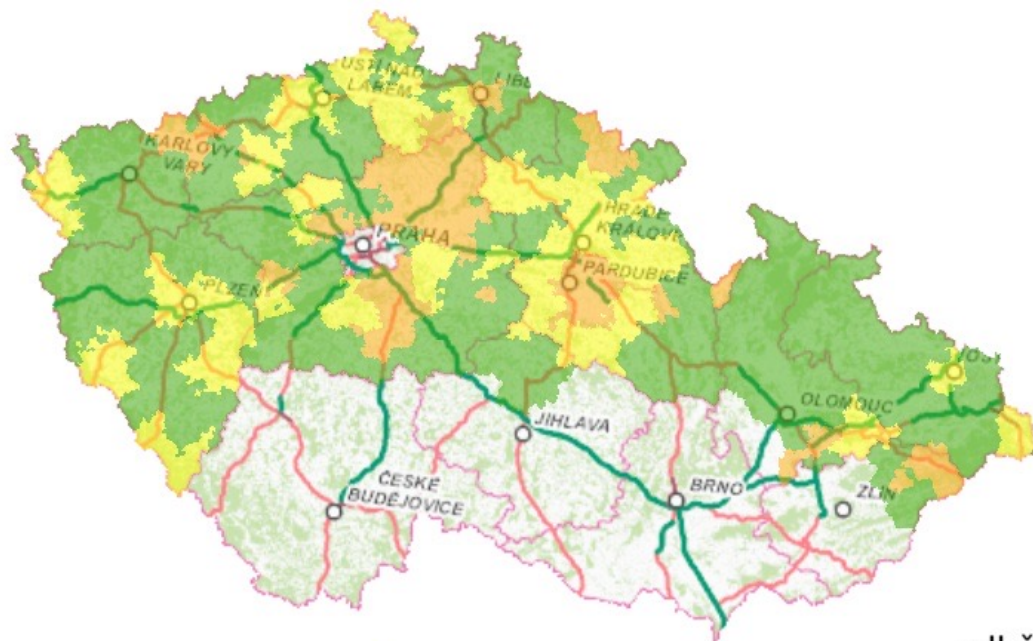

KF Legal

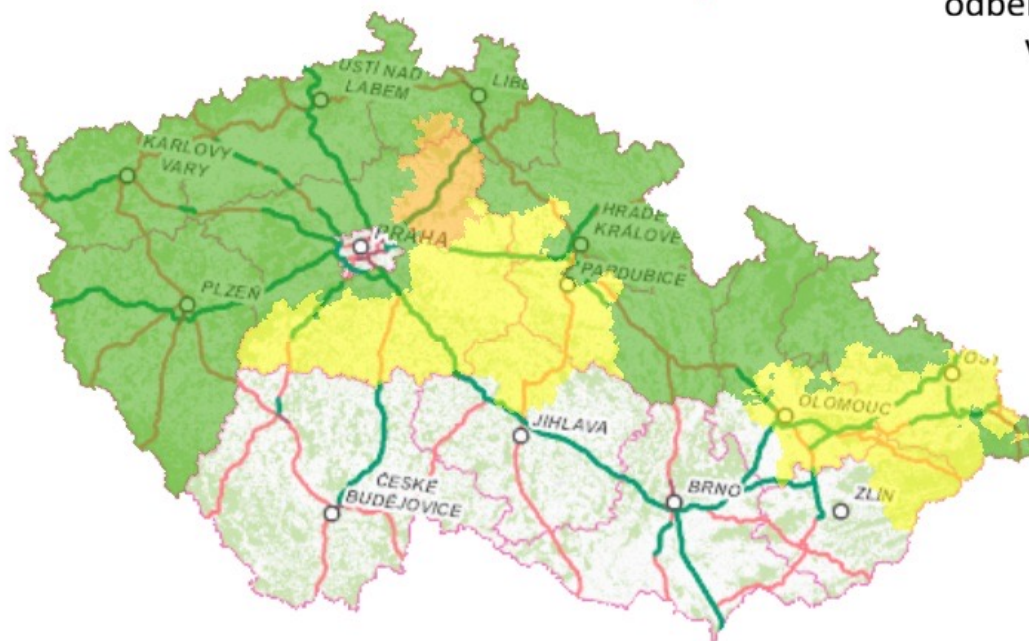
Právní nástroje pro uvolnění kapacit pro připojování k elektrizační soustavě v ČR

Mgr. et Mgr. Jan Kořán, advokát
Mgr. et Mgr. Tomáš Martinec, advokát

Symposium energetického práva
3. června 2026

VN
odběr - výroba
VVN

Problém transformace české energetiky: zabrzděný přístup k elektrizační soustavě

- **2010:** stop stav pro připojování „nestabilních“ zdrojů (FVE, VTE)
- **2026:** vyčerpaná kapacita pro připojování výkonu i příkonu v mnoha oblastech
 - podobnost možná, odlišnosti zásadní
 - značné množství zdrojů i BESS již připojeno
 - **velká kapacita je však blokována (zatím) nerealizovanými projekty**
 - problém se vyskytuje napříč Evropou – EK: **Pokyny pro účinné a včasné připojení k elektrizační soustavě**
- **řešení:**
 - technická (posilování kapacity soustav);
 - procesní (digitalizace procesů, připojovací mapy ...)
 - právní

Existující právní nástroje

1. Negarantovaný výkon

- § 25 odst. 13 energetického zákona:

(13) Nelze-li připojit výrobu elektřiny nebo zařízení pro ukládání elektřiny z důvodu prokazatelného nedostatku kapacity zařízení pro distribuci, umožní provozovatel distribuční soustavy **připojení výroby elektřiny nebo zařízení pro ukládání elektřiny s možností omezení využití rezervovaného výkonu bez náhrady** za takové omezení při předcházení nebo řešení přetížení v distribuční soustavě, neohrozí-li takové připojení bezpečný a spolehlivý provoz distribuční soustavy.

- dílčí řešení – omezené množství dodatečně získané kapacity (N-1)
- pro BESS neřeší nedostatek příkonu

2. Nevratná část podílu („nevratné kauce“)

- Lex Plyn (223/2025 Sb.), účinný od 1. srpna 2025

(4) Smlouvou o připojení se zavazuje provozovatel přenosové soustavy nebo provozovatel distribuční soustavy připojit k přenosové soustavě nebo k distribuční soustavě zařízení žadatele pro výrobu, ukládání elektřiny, distribuci nebo odběr elektřiny a zajistit dohodnutý rezervovaný příkon nebo výkon v místě připojení a žadatel se zavazuje uhradit paušální částku k úhradě podílu na nákladech provozovatele přenosové soustavy nebo provozovatele distribuční soustavy spojených s připojováním zařízení k přenosové soustavě nebo distribuční soustavě, nebo oprávněné náklady provozovatele přenosové soustavy nebo provozovatele distribuční soustavy spojené s připojením jeho zařízení. **Smlouva o připojení musí obsahovat ujednání o nevratné části paušální částky podle věty první** technické podmínky připojení zařízení, umístění měřicího zařízení, termín připojení, místo připojení zařízení, specifikaci místa připojení a rezervovaný příkon předávacího místa. Nejzazší termín připojení k distribuční soustavě je 5 let na hladině vysokého a velmi vysokého napětí a 3 roky na hladině nízkého napětí od podání úplné žádosti o připojení k distribuční soustavě, pokud se strany nedohodnou jinak. V případě připojení zařízení pro výrobu elektřiny nebo zařízení pro ukládání elektřiny přímo k přenosové soustavě nebo k distribuční soustavě nebo prostřednictvím odběrného místa nebo prostřednictvím jiné výroby elektřiny nebo jiného zařízení pro ukládání elektřiny musí smlouva o připojení také obsahovat jeho druh a skutečný instalovaný výkon. V případě připojení distribuční soustavy k nadřazené distribuční soustavě musí smlouva o připojení také obsahovat druh a instalovaný výkon připojených výroben elektřiny a údaje o zařízení s významným vlivem na nadřazenou distribuční soustavu, které stanoví prováděcí právní předpis⁵⁵). Smlouva o připojení vyžaduje písemnou formu.

Nevratná kauce

(8) Žádá-li se o připojení zařízení k napěťové hladině vysokého napětí a vyšších, nevratná část podílu na oprávněných nákladech je ve výši 30 % z hodnoty podílu na oprávněných nákladech, nejvýše však 50 000 000 Kč, trvala-li rezervace výkonu nebo příkonu v době jejího zániku méně než 12 měsíců, jinak 50 % z hodnoty podílu na oprávněných nákladech, nejvýše však 50 000 000 Kč. Žádá-li se o připojení zařízení k napěťové hladině nízkého napětí, nevratná část podílu na oprávněných nákladech je ve výši 0 % z hodnoty podílu na oprávněných nákladech.

- podíl na oprávněných nákladech na připojení – paušální charakter, jeho část je nevratná
- na hladině NN nevratná část není (je 0 %)
- na vyšších hladinách:
 - 30 %, pokud rezervace zanikne do 12 měsíců
od předložení návrhu smlouvy o připojení (§ 9 odst. 2 vyhl. č. 16/2016 Sb.)
 - 50 % v ostatních případech

Nevratná kauce – přechodné ustanovení

2. Ustanovení [§ 50 odst. 4 zákona č. 458/2000 Sb.](#), ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se použije i na smlouvy o připojení uzavřené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, pokud zařízení, o jehož připojení žadatel žádá, ještě nebylo připojeno. Smlouvy podle věty první jsou strany smlouvy povinny uvést do souladu s § 50 odst. 4 zákona č. 458/2000 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, do 15 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, jinak v části týkající se zařízení žadatele, které nebylo připojeno před uplynutím této lhůty, zanikají. Sjednal-li provozovatel přenosové soustavy nebo provozovatel distribuční soustavy se žadatelem o připojení smlouvu o smlouvě budoucí o připojení, použijí se věty první a druhá obdobně.

- nutno upravit smlouvy do 1. listopadu 2026 (neděle) **pod sankcí zániku smlouvy ex lege**
- Právní otázky:
 - Vzniká povinnost uhradit nevratnou kauci již okamžikem uzavření SoP/SOBS?
 - Vztahuje se sankce zániku i na hladinu NN?
 - Zaniká návrh dodatku v obecné lhůtě dle vyhlášky?
 - Stačí dodatek uzavřít až 2. listopadu 2026?

3. Rychlé uvolňování kapacit rezervovaných pro nerealizované projekty

- blokace kapacity sítí pro nikdy nerealizované projekty
 - nemožnost rezervovat výkon/příkon pro perspektivní projekty
 - zbytečné vynakládání nákladů na straně provozovatelů soustav
- **pravidla „ukončování“**
 - nejsou stanovena jednotně – neřídí se vyhláškou o připojení, ale smlouvou o připojení / SoBS
 - stanovení milníků ve smlouvě
 - EK: zohlednit důvody, které žadatelé nemohou ovlivnit (kámen úrazu)

Připravované právní nástroje

1. Platba za vyřízení žádosti o připojení

- diskutováno v rámci návrhu Lex vodík
 - ukončeno mezirezortní připomínkové řízení

106.V § 22 se doplňuje odstavec 4, který zní:

„(4) Pokud Energetický regulační úřad podle § 17 odst. 12 rozhodl o regulaci činnosti vyřízení žádosti o připojení provozovatelem distribuční soustavy, je účastník trhu s elektřinou povinen podílet se na úhradě nákladů provozovatele distribuční soustavy na vyřízení žádosti o připojení prostřednictvím úhrady paušální částky ve výši a za podmínek stanovených v cenovém výměru. Do doby úhrady ceny na účet provozovatele distribuční soustavy není žádost o připojení u provozovatele distribuční soustavy podána. Finanční prostředky získané úhradou podle věty první Energetický regulační úřad zohlední při stanovení ceny za související službu v elektroenergetice.“.

- již při podání žádosti o připojení by se hradila **„cena za vyřízení žádosti“**
 - ambice: omezit „kobercové nálety“ žádostí

2. Nová tarifní struktura

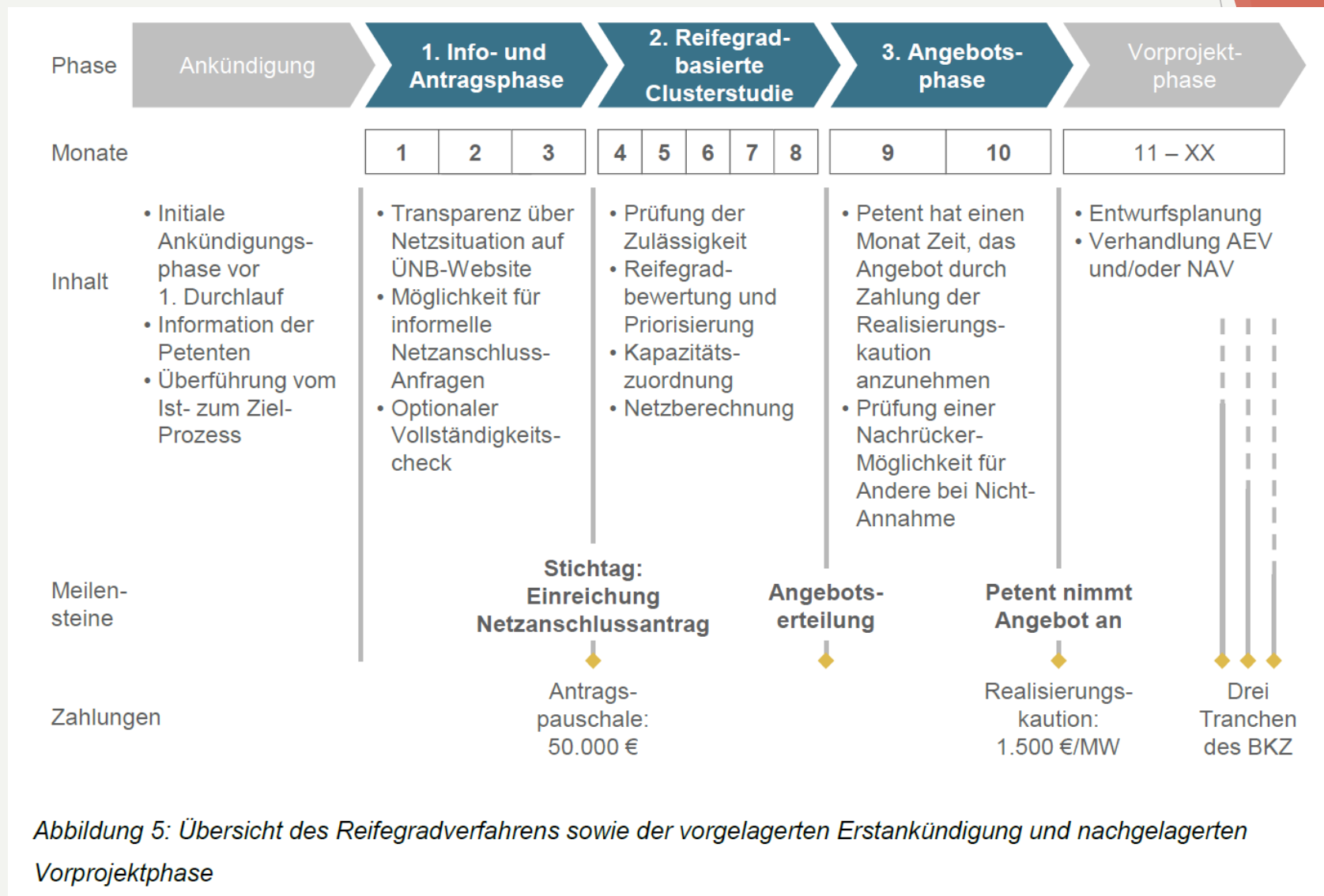
- řeší problém s historickými rezervacemi příkonu
 - dnes: platba za distribuci/přenos – odvíjí se od rezervace kapacity
 - nově:
 - platba za **RP** (hodnota ze smlouvy o připojení)
 - platba za **maximální naměřený výkon** (nejvyšší čtvrt hodinový odběr v měsíci)
- účinnost od 1. ledna 2027 – až posléze se ukáže, zda je opatření účinné
 - neřeší problém s nedostatkem RV
- klíčový aspekt: citlivé nastavení
 - znevýhodnění držení nevyužívaného RP, zabránění obcházení
 - X
 - nesmí poškodit nebo přímo vyloučit některé odvětví (BESS)

Diskutovaný nástroj – změna prioritizace žádostí

1. Opuštění zásady neutrality při posuzování a vyřizování žádostí o připojení?

- současný model: **first come, first served**
 - plně technologicky i personálně neutrální model
 - snižuje riziko diskriminace
 - nebrání přijetí žádostí nepřipravených či spekulativních
- EK:
 - **vstupní kritéria pro filtrování nepřipravených nebo spekulativních žádostí o připojení**
 - **prioritizace žádostí**
 - **upřednostnění žádostí s vyšší připraveností**
 - mnoho otazníků – kdo o tom bude rozhodovat, jaká kritéria?

Německý model posuzování zralosti

2. Další nápady, jak zefektivnit využívání kapacity sítí

- **aukce na kapacity?**
 - nikoliv průběžné, ale jednorázové přidělení části kapacity
- **flexibilní (negarantované) připojení?**
 - implementace směrnice 2024/1711/EU (čl. 6a)

24c) „smlouvou o flexibilním připojení“ soubor dohodnutých podmínek pro připojení elektrické kapacity k síti, který zahrnuje podmínky pro omezení a kontrolu dodávek elektřiny do přenosové nebo distribuční soustavy, jakož i pro pozastavení dodávek;

- pouze dočasné řešení (viz negarantovaný výkon)
- **tarifní a připojovací pobídky podle místa a času?**
 - individualizace velikosti příspěvku na náklady

Děkujeme Vám za Vaši pozornost!

KF Legal

Mgr. at Mgr. Jan Kořán
Mgr. et Mgr. Tomáš Martinec

Advokátní kancelář KF Legal, s.r.o.
Opletalova 1015/55
110 00 Praha 1